2025/129

22.1.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/129,

21. jaanuar 2025,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Liibanoni relvajõudude toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 [1] loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõikele 2 selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Liidu 2016. aasta ÜVJP strateegias määratakse kindlaks eesmärgid tugevdada julgeoleku ja kaitse valdkonda, panustada liidust idas asuvate riikide ja ühiskondade vastupanuvõimesse ning töötada välja konfliktide ja kriiside puhul järgitav integreeritud lähenemisviis, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimisel.

(3) 21. märtsil 2022 kiitis liit heaks strateegilise kompassi, eesmärgiga saada tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, sealhulgas toetades partnerite kaitsevõimet Euroopa rahutagamisrahastu suurema kasutamise abil.

(4) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 17. ja 18. aprilli 2024. aasta järeldustes taas liidu eesmärki teha koostööd kõigi Lähis-Ida piirkonna partneritega, et vältida pingete edasist eskaleerumist piirkonnas, eelkõige Liibanonis ning ülemkogu rõhutas liidu võetud kohustust toetada riigi stabiilsust.

(5) Euroopa Ülemkogu väljendas oma 27. juuni 2024. aasta järeldustes muret pingete suurenemise pärast, eelkõige sinise joone ääres, ning mõlemal pool Iisraeli-Liibanoni piiri toimuva suureneva hävitustegevuse ja tsiviilisikute sundrände pärast. Samuti kutsuti üles täiendavalt toetama Liibanoni, sealhulgas Liibanoni relvajõudude (LAF) tugevdamist.

(6) Euroopa Ülemkogu tervitas oma 19. detsembri 2024. aasta järeldustes 27. novembril 2024 Iisraeli ja Liibanoni vahel sõlmitud relvarahukokkulepet, milleni jõuti eelkõige tänu Prantsusmaa ja Ameerika Ühendriikide vahendamispüüdlustele. Ülemkogu kutsus osapooli tungivalt üles rakendama relvarahu kokkulepitud viisil ning kutsus üles täielikult ja sümmeetriliselt rakendama Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 (2006). Euroopa Ülemkogu tuletas sellega seoses meelde Liibanonis viibivate ÜRO ajutiste vägede olulist stabiliseerivat rolli Lõuna-Liibanonis (UNIFIL). Liit toetab jätkuvalt Liibanoni suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja riigi ülesehitamise alaseid jõupingutusi, andes muu hulgas panuse LAFi tugevdamisse. Euroopa Ülemkogu kutsus Liibanoni poliitilisi juhte üles võtma vajalikke meetmeid poliitilisest ja majanduslikust ummikseisust väljumiseks, sealhulgas kiiremas korras valima presidendi.

(7) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 13. detsembril 2024 Liibanonilt taotluse liidult täiendava toetuse saamiseks, et suurendada LAFi suutlikkust.

(8) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, [2] ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

[1] Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

[2] Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

(9) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Liibanoni (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärk on aidata tugevdada Liibanoni relvajõudude (LAF) suutlikkust, et kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1701 (2006) ümber paigutada jõudusid Liibanonis Litani jõest lõunasse jäävas piirkonnas, julgestada seda piirkonda ja säilitada selle stabiilsus ning aidata omakorda kaasa tsiviilelanikkonna kaitsmisele.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis on mõeldud mittesurmava jõu kasutamiseks:

a) varustus välitegevuse toetuseks;

b) pioneerivarustus;

c) lahingupioneerivarustus;

d) liikumisvahendid;

e) meditsiiniseadmed.

Abimeetmest rahastatakse vajaduse korral ka seotud tarneid ja teenuseid, sealhulgas tehnilist väljaõpet.

4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 60 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning kooskõlas Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga.

3. Abimeetme rakendamisega seotud kulud on rahastamiskõlblikud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme raames toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetmest toetatavad Liibanoni relvajõudude üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tulemuslikult eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu selle olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ja seda ei anta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme raames toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 3 osutatud meetmeid rakendavad:

a) projektijuhtimise keskasutus;

b) Itaalia kaitseministeerium oma allasutuse *Agenzia Industrie Difesa* kaudu;

c) abimeetme haldur *Économat des Armées*'ga sõlmitud halduskokkuleppe kaudu vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artiklile 37.

Artikkel 5

Järelevalve, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teostab järelevalvet artiklis 3 kehtestatud kohustuste täitmise üle toetusesaaja poolt. Järelevalvet tehakse selleks, et tõsta teadlikkust artiklis 3 kehtestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi abimeetmest toetatavate Liibanoni relvajõudude üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tagamisele järgnev kontroll korraldatakse järgmiselt:

a) tarne nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;

b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal aruandeid kindlaksmääratud varustusühikute inventuuri kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;

c) kohapealsed kontrollkäigud, mille käigus toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.

3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et analüüsida, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele kaasa aidanud.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamisperioodil esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsusega (ÜVJP) 2021/509 loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. DOMAŃSKI